LESBRIEF

ROALD DAHL-WEEK 2022

Hoera, de Roald Dahl-week gaat van start! Op 13 september wordt de geboortedag van Roald Dahl gevierd en begint een feestelijke week waarin leerlingen in de bovenbouw van de basisschool de schrijver en zijn verhalen beter leren kennen. Ook dit jaar ontvangt u een digitale les met bijbehorende werkbladen en extra verdiepingsopdrachten. De les sluit aan bij de volgende kerndoelen:

Nederlands – schriftelijk taalonderwijs

Kerndoel 5 De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of amuseren.
Kerndoel 9 De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Nederlands – taalbeschouwing, waaronder strategieën

Kerndoel 13 De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder woordenschat vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.

Kunstzinnige oriëntatie

Kerndoel 54 De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren.

Bewegingsonderwijs

Kerndoel 58 De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan en de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee rekening te houden bij activiteiten.

ACTIE!
De tovervinger voor slechts € 5,99

In de digitale les staan meerdere boeken van Roald Dahl centraal, met dit jaar extra aandacht voor *De tovervinger.* Dit boek sluit aan bij het thema van de Kinderboekenweek 2022, *Gi-ga-groen,* waarbij het draait om avonturen in de natuur.

Over *De tovervinger*

Meneer Kreitjes en zijn zonen jagen graag op wilde eenden. Hun buurmeisje heeft daar een ontzettende hekel aan, maar als ze er iets van zegt, wordt ze uitgelachen. Dus doet ze het enige wat ze nog kan doen: zwaaien met haar tovervinger! De volgende ochtend wordt de familie Kreitjes wakker en merkt dat er iets helemaal mis is. Ze zijn allemaal een stuk kleiner geworden en hun armen zijn in vleugels veranderd. Terwijl ze een rondje vliegen, zien ze dat vier grote wilde eenden hun huis inpikken. Niet veel later zullen ze ook ontdekken dat die wilde eenden op hen jagen. Zullen ze nu begrijpen wat hun buurmeisje probeerde duidelijk te maken?

Het boek *De tovervinger* is verkrijgbaar bij uw lokale boekhandel of online te bestellen.

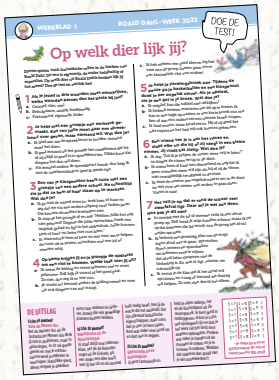

Lesverloop

Dit lespakket bestaat uit drie onderdelen:

1. De digitale les
2. Printbare werkbladen
3. Deze lesbrief met extra verdiepingsopdrachten

De digitale les bevat vier verhalen met vier bijbehorende werkbladen. U kunt de verhalen in willekeurige volgorde op het digibord behandelen en de leerlingen vervolgens het bijbehorende werkblad individueel of in duo's laten maken. In deze lesbrief leest u welk verhaal bij welk werkblad hoort. De lesbrief wordt afgesloten met zes verdiepingsopdrachten. U kunt zelf bepalen met welke van deze verdiepingsopdrachten u aan de slag gaat. Ook kunt u ervoor kiezen om sommige van deze opdrachten in te zetten als extra materiaal voor plusleerlingen.

Uitleg digitale les & bijbehorende werkbladen

Opening

Open de digitale les op het digibord (als volledig scherm) en bespreek met de leerlingen wat er te zien is. Kennen ze Roald Dahl? Welke van zijn boeken hebben ze gelezen? Of welke boekverfilmingen hebben ze gezien? Centraal in beeld staat *De toovervinger*. Kennen ze dit boek?

TIP! Lees dit boek aan de leerlingen voor ter voorbereiding op de lessen, zodat het verhaal en de opdrachten uit deze lesbrief nog meer tot leven komen.

1. Roald Dahl, de dierenvriend

NODIG: geprint werkblad 1: ***Test: Op welk dier lijk jij?*** (voor elke leerling één), pen of potlood
DUUR: 20 minuten

Door naar beneden te scrollen, opent u het eerste verhaal. Dit gaat over de band die de schrijver met dieren had. Dit artikel bestaat uit zes korte teksten die verdeeld zijn over zes pagina's. Leerlingen beantwoorden op de ene pagina steeds een quizvraag en lezen op de volgende pagina het antwoord met een anekdote. Scroll naar beneden om naar de volgende pagina te gaan.

1.2 DIEREN

Het goede antwoord is b.

Roald Dahls hazewindhond heette Snailbox Lady, wat letterlijk 'Slakkendoosdame' betekent. Maar een slak was deze hond zeker niet; ze kon juist heel snel rennen. Snailbox Lady kreeg een heleboel puppy's.

Roald Dahl huurde een trainer in om al deze honden op te leiden tot supersnelle renhonden waarmee hij hondenraces kon winnen. Helaas werden Snailbox Lady en haar kinderen nooit de kampioenen waar de schrijver op hoopte.

Uiteindelijk deed hij een deel van zijn honden cadeau aan zijn moeder, en zo konden ze bij haar thuis genieten van een rustig leven.

ROALD DAHL-WEEK 2022

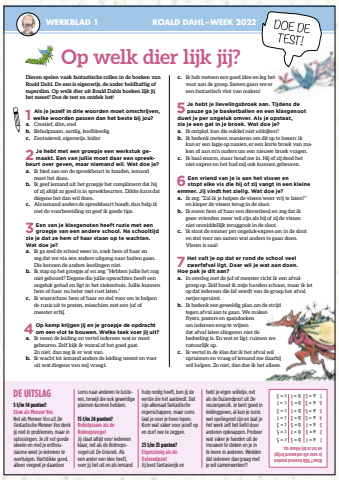
WERKBLAD 1 ROALD DAHL-WEEK 2022

DOE DE TEST!

Op welk dier lijk jij?

Dieren spelen vaak fantastische rollen in de boeken van Roald Dahl. De een is eigenwijs, de ander heldhaftig of superslim. Op welk dier uit Roald Dahls boeken lijk jij het meest? Doe de test en ontdek het!

1 Als je jezelf in drie woorden moet omschrijven, welke woorden passen dan het beste bij jou?
a. Creatief, slim, snel
b. Behulpzaam, aardig, koeltoudig
c. Fantasierend, eigenwijs, leider

2 Je hebt met een groepje een werkstuk gemaakt. Een van jullie moet daar een spreekbeurt over geven, maar niemand wil. Wat doe je?
a. Ik haal aan om de spreekbeurt te houden, iemand moet het doen.
b. Je geef iemand uit het groepje het compliment dat hij of zij altijd zo goed is in spreekbeurten. Dikkie kans dat diegene het dan wel doen.
c. Als iemand anders de spreekbeurt houdt, dan help ik met de voorbereiding en geef ik goede tips.

3 Een van je klasgenoten heeft ruzie met een groepje van een andere school. Na schooltijd zie je dat je hem of haar staan op te wachten. Wat doe je?
a. Ik, als ook de school weer is, zoek hem of haar en ga dat wel via een andere uitgang naar huiswe gaan. Die kerosen de andere beerlingen niet.
b. Ik stap op het groepje af en zeg: 'Hebben jullie het nog niet gehoord? Degene die jullie opwachten heeft een ongelijk gehad en ligt in het ziekenhuis. Julliu kunnen hem of haar nu beter met rust laten.'
c. Ik waarschuwe hem of haar en stel voor om te helpen de ruzie uit te praten, mieschien met een juf of meester erbij.

4 Op kamp krijgen jij en je groepje de opdracht om een vlot te bouwen. Welke taak voer jij uit?
a. Ik neem de leiding en vertel iedereen wat er moet gebeuren. Zelf blijk ik vooral of het goed gaat. Zo niet, dan zeg ik er wat van.
b. Ik wacht tot iemand anders de leiding neemt en voer uit wat diegene van mij vraagt.
c. Ik heb meteen een goed idee en leg het voor aan de groep. Samen gaan wevor een fantastisch vlot van maken!

5 Je hebt je lieveliingsbroek aan. Tijdens de pauze ga je basketballen en een klasgenoot duwt je per ongeluk omver. Als je opstaat, zie je een gat in je broek. Wat doe je?
a. Ik ontsteld. Aan die oudeid niet uitkijken!
b. Ik bedenk meteen manieren om dit op te lossen: ik kan er een jagje op maaien, er een korte broek van maken of aan m'n ouders om een nieuwe broek vragen.
c. Ik haal neuren, maar head me in. Hij/ zij doeel hat niet expres en het had mij ook kunnen gebeuren.

6 Een vriend van je is aan het vissen en stopt ejke vis die hij of zij vangt in een kleine emmer. Jij vindt het zielig. Wat doe je?
a. Ik zeg: "Zal ik je helpen de vissen weer vrij te laten?" en kieper de vissen terug in de sloot.
b. Ik neem hem of haar een dierenboek om zeg dat ik geen vriendien meer wil zijn als hij of zij de vissen niet onmiddelijk teruggooit in de sloot.
c. Ik stoot de emmer per ongeluk expres om in de sloot en stel voor om samen wat anderen te gaan doen. 'Vissen is saai!'

7 Het valt je op dat er rond de school veel zwerfafval ligt. Daar wil je wat aan doen. Hoe pak je dit aan?
a. In overleg met de juf of meester richt ik een afvalgroep op. Zelf hoed ik mijn buurden schoon, maar ik let op dat iedereen die lid wordt van de group het afval netjes opruimt.
b. Ik bedenk een geweldig plan om de strijd tegen afval aan te gaan. We maken flyers, posters en spandoeken om iedereen aangs te wijzen dat afval laten slingeren niet de bedoeling is. En wat er ligt, ruimen we natuurlijk op.
c. Ik vertel in de klas dat dit het afval wil opruimen en vraag of iemand ene daarbij wil helpen. Zo niet, dan doe ik het alleen.

DE UITSLAG

5 tot 14 punten!
Staar als Meneer Vos
Net als Meneer Vos uit De fantastische Meneer Vos denk jij niet in problemen, maar in oplossingen. Je zit vol goede ideeën en met je enthousiasme weet je iedereen te overtuigen. Hartstikke goed, alleen vergeet je daarbiet soms naar anderen te luisteren, terwijl die ook geweldige plannen kunnen hebben.

15 tjm 24 punten!
Bebolgsam als de Bolonspoegel
Jij staat altijd voor iedereen klaar, net als de Bolonspoegel de Grootst. Als een ander een dee heeft, voer jij het uit en als iemand hulp nodig heeft, ben jij de eerste die het aanbiedt. Tot zijn allernaast fantastische eigenschappen, maar soms laat je over je heen lopen. Kom wat vaker voor jezelf op en durf nee te zeggen.

25 tjm 35 punten!
Eigenzinnig als de Bolonspoegel
Jij bent fantastisch en helpt je wegen wellelijk, net als de Bolonspoegel uit De reuzenperzik. Je bent goed in bedingoeren, al kan je soms wat opstegerig zijn en laat je het werk zelf het liefst over anderen opknapen. Probeer wat vaker je handen uit de mouwen te steken en je in te leven in anderen. Weetden dat iedereen dan graag met je wil samenwerken?!

1 + 2 = 6	1 + 6 = F	1
1 + 3 = 6	1 + 7 = B	1
1 + 4 = 6	1 + 8 = C	1
1 + 5 = 6	1 + 9 = D	1
1 + 6 = 6	1 + A = E	1
1 + 7 = 6	1 + B = F	1
1 + 8 = 6	1 + C = A	1
1 + 9 = 6	1 + D = B	1

Als antwoorden bij de vragen van Bijlage 2 op pag. 4 van de Bijlage 2 op pagina 5 van de Bijlage 2 op pagina 6 staan, dan mag je de uitslag van de test bepalen door de bijbehorende letters bij elkaar te voegen.

Dit zijn de goede antwoorden op de drie quizvragen:

1. b. Met zijn hazewindhond
2. c. Vogels
3. b. Een leeuw

Op welk dier lijk jij?

Bij de dierenquiz hoort het werkblad met de dierentest, dat u kunt printen en uitdelen in de klas. De leerlingen vullen het werkblad individueel in en ontdekken zo op welk dier uit Roald Dahls boeken ze het meest lijken, en waarom. Praat na afloop van de test nog even klassikaal na. Wie vindt dat de uitslag van de test goed bij hem of haar past, en waarom?

2.1 ONGELOOFLIJK

DAT KAN NIET WAAR ZIJN!

Roald Dahl maakte behoorlijk veel gekke dingen mee, maar in zijn boeken deed hij daar nog een schepje bovenop. Lees welke ongelooflijke avonturen de schrijver allemaal verzon.

Wonderbaarlijke zaadjes

James uit De reuzenperzik heeft echt een afschuwelijk leven. Hij woont bij twee zure, gemene tantes die hem altijd hard laten werken. Maar als hij op een dag een zakje wonderbaarlijke groene zaadjes van een oud mannetje krijgt, verandert zijn leven compleet. James komt terecht in de grootste perzik ooit, maakt allerlei nieuwe vrienden en gaat op reis!

Wat zou jij doen als je toverkracht had?

Jonas (11): "Met toverkracht zou ik het leger helpen in oorlogen, gemene mensen veranderen in varkens en overal in Europa bomen en planten laten groeien. Dan kunnen we allemaal in een groot bos wonen, samen met heel veel dieren. Voor mezelf zou ik een *starship* toveren uit *Star Wars*. Daar ga ik dan in wonen, midden in dat bos."

ROALD DAHL-WEEK 2022

WERKBLAD 2 ROALD DAHL-WEEK 2022

Fantaseer maar raak!

In De toveringer zwaait het buurmeisje van de familie Knuiftjes met haar toveringer als ze zich kwaad maakt, en dan gebeuren er heel vreemde dingen! Wat zou jij doen als je kon toveren?

Vul de vragen in en ontdek het!

Wat wens jij?

Wat maakt jou vaak kwaad?

TIP! Bladzijde 5 van De reuzenperzik is de enige van Roald Dahl

Stel dat je op dat soort momenten ook een toveringer had: wat zou er dan gebeuren?

Als je de wereld mooier en beter zou kunnen toveren, wat zou je dan veranderen?

Wat zou een passende toverstraf zijn voor een pestkop, een dierenbeul of een echte gemeerrik?

Inspiratietip

Dacht jezelf aan: Wat de dieren van Roald Dahl, die spelen in de sprookjes van Grimm, of de gekjeest, of de Bijbel, of Alice van Zuylen, of de Belgische de Vrijdeer?

2. Dat kan niet waar zijn!

NODIG: geprint werkblad 2: *Fantaseer maar raak* (voor elke leerling één), pen of potlood
DUUR: 20 minuten

In verschillende boeken van Roald Dahl speelt toveren en toverkracht een belangrijke rol. Zo krijgt James uit *De reuzenperzik* bijzondere groene zaadjes die een perzik extreem groot laten groeien, kan Matilda van alles verplaatsen zonder het aan te raken, verandert Joris zijn oma voorgoed met zijn toverdrank en bezit het buurmeisje in *De toververinger* – de titel zegt het al – een heuse toververinger. Lees in deze tekst meer over de hoofdpersonen en hun toveravonturen. Ook vertellen vier kinderen wat zij zouden doen met toverkracht. Als de leerlingen de verhalen gelezen hebben, zijn ze zelf aan de beurt. Deel het werkblad uit en laat ze fantaseren over hoe zij toverkracht goed zouden kunnen inzetten.

TIP! Bij verdiepingsopdracht 1 gaan leerlingen aan de slag met een (bijpassende) tovertekening.

3. Een geheime boodschap

NODIG: geprint werkblad 3: *Je eigen geheimtaal* (voor elke leerling één), splitpennen, scharen, pen of potlood
DUUR: 30-40 minuten

Roald Dahl heeft veel wonderlijke banen gehad. De opmerkelijkste was misschien wel die als spion in Amerika. Wat hij in die tijd meemaakte, beschrijft hij in zijn boek *Solo*, maar het onderwerp geheimtaal of vervormde taal speelt ook een rol in andere boeken. Zo speelde hij met taal in *De GVR* (de Grote Vriendelijke Reus sprak husseltaal), *Ioerg Idur* (schildpadtaal) en *De heksen* (waarin de Opperheks een heel apart accent heeft). Op het digibord ontdekken leerlingen hier meer over en ontcijferen ze de verschillende talen.

Antwoorden pagina 2:

1. Een snoskommer is een knobbelig, langwerpig stuk groente dat vreselijk vies smaakt.
2. Een trollenklopper is een van de allerergste nachtmerries die je kunt hebben.
3. Een kwikrotter is iemand die gemeen en vervelend is.

TIP! Als leerlingen geen idee hebben wat de woorden betekenen, geef ze dan de drie betekenissen, zodat ze daar het juiste woord aan kunnen koppelen.

Antwoord pagina 3:

Lukt het de leerlingen om schildpadtaal te ontcijferen? Eigenlijk is het gewoon mensentaal, maar dan achterstevoren. Dus de spreuk luidt:

Groei Rudi, groei Rudi
Word groter en groter
Vooruit, groei,
Groei groter, dikker, breder!
Groei door, Rudi, groei door!
Eet! Vreet je vol! Smikkel! Smul!
Eet op, peuzel op, slok op, hap op!
Vooruit Rudi, eet op en groei!

TIP! Vraag aan de leerlingen hoe je hun naam uitspreekt als je die achterstevoren voorleest. Zijn er ook leerlingen die een nieuw woord kunnen maken als ze de letters van hun naam door elkaar husselen?

3.4 GEHEIMTAAL

Kotsmisselaik van kinderen

De Opperheks uit het boek De heksen heeft een wonderlijk accent. Het klinkt alsof ze uit een ander land komt. Ze heeft bijvoorbeeld moeite met het uitspreken van de g en met de r doet ze ook iets vreemds. Ze rolt hem rond en rond in haar mond als een te heet stukje spek voor je het uitspuugt. Praat haar maar eens na en vertaal het daarna naar het Nederlands:

'Prrraten overrr kinderen maakt mai kotsmisselaik! Ik worrrd al missielaik als ik alleen marrr aan ze dénk! Haal een kotsbak voorrr mai.'

'Ik beveel dat alle kinderen in dit land oitkeroeid, opkeroimd, afkemaakt, in de pan kehakt worden voorrr ik hier volkend jaar terrrukkom.'

'Kraip het bai zain lurrrven! Breng dat spionerende wurrrm hier bai mai!'

Opperheks

Aan de slag! Oefen met vertalen en ontcijferen en maak je eigen geheimtaal op werkblad 3.

ROALD DAHL-WEEK 2022

WERKBLAD 3 ROALD DAHL-WEEK 2022

Je eigen geheimtaal

Geheimtaal kunn je helemaal niet moeilijk, als je maar goed met elkaar afspreekt hoe je het moet ontcijferen.

TIP! Schrijf een stukje tekst op. Bedenk hoeveel tijd je hebt. Kijk dan of je 5-6-7-8 klaar of 10-11-12.

Nummer het alfabet

Een simpele vorm van een geheimtaal is het nummeren van het alfabet. Je plaats van de a schrijf je een 1, de b is een 2 en de c een 3. En de z? Juist, dat is 26.

Als je dat weet, kun je dan lezen wat hier staat?

23-5-7 13-5-20 2-21-12-19-20-18-15-14-11

Draai het om

Je kunt ook een geheimtaal maken door de letters van het alfabet om te draaien. Dus de a=z, b=y, c=x. Schrijf daarvoor het alfabet op van links naar rechts en daaronder nog een keer, maar dan van rechts naar links. Dan zie je heel snel wat hieronder staat!

rp adzzr nvg nrqm glevierrmjvi

Verzin het zelf

Nu je de codes gekaakt hebt, is het tijd voor de volgende uitdaging: je mag zelf een geheimtaal verzinnen. Dat doe je niet alleen, want iemand moet jouw geheime boodschap natuurlijk ook lezen. Werk samen met een klasgenoot en volg het stappenplan.

1. Knip de twee cirkels uit op het andere werkblad.
2. Vul de lege vakjes op de kleinste cirkel in met cijfers, letters, figuren of smileys. Let op: zorg dat jullie alfabet precies hetzelfde tekenen.
3. Prik een gaatje in het middden en maak de cirkels met een spijkjes op elkaar vast.

Nu kun je een geheime boodschap maken. Door de kleine cirkel te draaien, kun je steeds een andere geheimtaal maken. Daarom is het belangrijk dat je bovenaan de boodschap zet op welk vakje de A moet staan. Dus bijvoorbeeld: A=4.
Dan kun de ontvanger de A naar de 4 draaien en heeft hij dezelfde code als jij.

Laat je cirkel op deze stand staan en schrijf letter voor letter een boodschap op. Klaar? Geef 'm door, kijk of je klasgenoot de boodschap kan lezen en wacht op een bericht terug.

Antwoorden pagina 4:

1. 'Praten over kinderen maakt mij kotsmisselijk!
   Ik word al misselijk als ik alleen maar aan ze dénk!
   Haal een kotsbak voor mij.'
2. 'Ik beveel dat alle kinderen in dit land uitgeroeid, opgeruimd, afgemaakt, in de pan gehakt worden voor ik hier volgend jaar terugkom.'
3. 'Grijp het bij zijn lurven! Breng die spionerende wurm hier bij mij!'

Kunnen de leerlingen het ook andersom? Hoe zeg je: gefeliciteerd, goed gedaan en glimworm in Opperheksentaal? (kefeliciteerrrd, koed kedaan en klimworrrm)

Nu de leerlingen verschillende talen onder de knie hebben, gaan ze hun eigen spionnentaal maken.
Op werkblad 3 staat precies omschreven hoe ze dat doen. Ze maken de spionnentaal alleen of in duo's en laten hun geheime boodschap vervolgens door iemand anders of een ander duo ontcijferen.

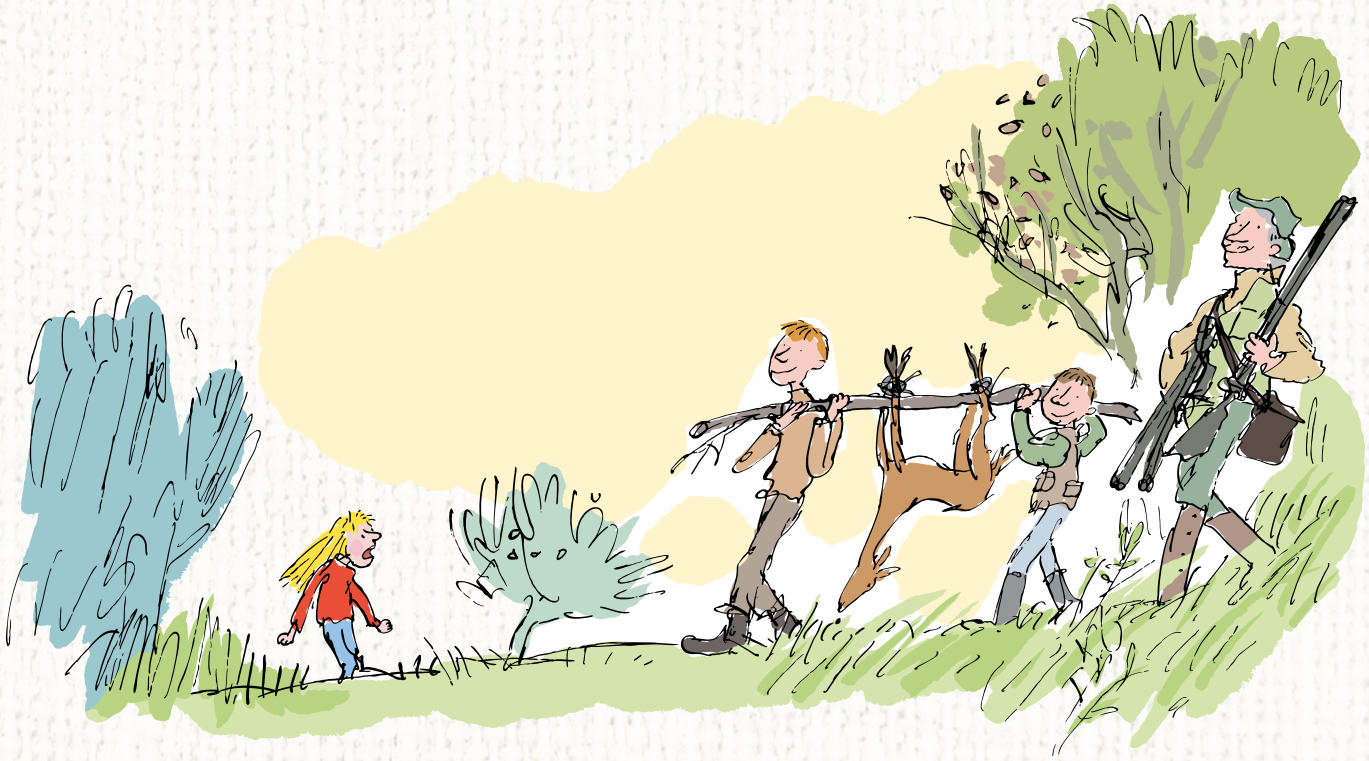

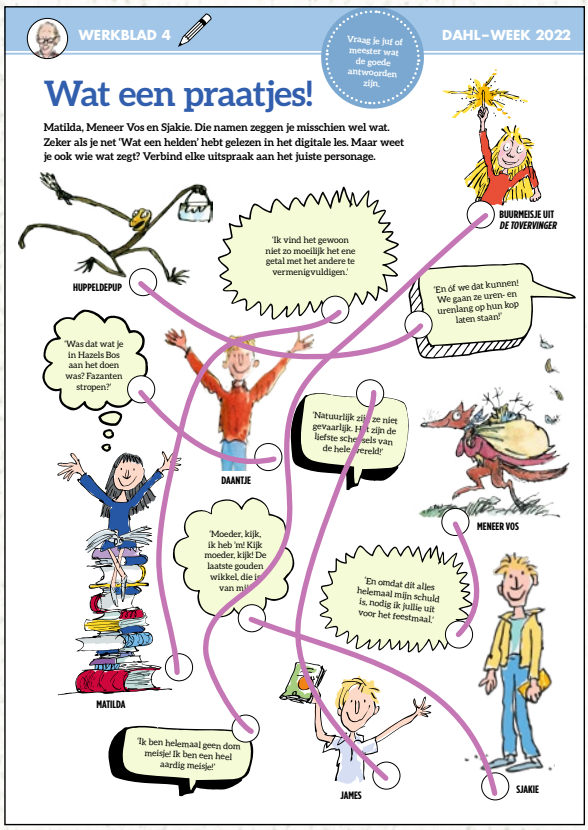

TIP! Deel via een school-app als *Social Schools*, nieuwsbrief of appgroep met ouders en verzorgers dat jullie in de klas aan de slag zijn gegaan met de verhalen van Roald Dahl. Vertel dat ze een van de opdrachten ook thuis met hun kinderen kunnen doen. Opdracht 4 is via deze link beschikbaar voor thuis **roalddahl-boeken.nl/opdracht-4**. Gebruik eventueel onderstaand bericht om ouders en verzorgers te informeren:

Deze week zijn we in de klas aan de slag gegaan met de verhalen van schrijver Roald Dahl. Veel van de personages uit zijn boeken waren helden voor hem. De kinderen hebben geleerd welke dat zijn. Kent u ze ook? Doe de quiz op ***roalddahl-boeken.nl/opdracht-4*** *en ontdek of u net zo veel helden kent als uw kind!*

4. Wat een helden

NODIG: geprint werkblad 4: ***Wat een praatjes!*** (voor elke leerling één), pen of potlood
DUUR: 15 minuten

Helden, Roald Dahl was er dol op. Je komt ze daarom in al zijn boeken tegen. Op het digibord wordt een aantal helden aan de leerlingen voorgesteld. Lees meer over Daantje, Huppeldepup, Sjakie, James, Meneer Vos, Matilda en het buurmeisje uit *De tovervinger*. Bekijk samen met de klas de paspoortjes van deze personages. Deel daarna werkblad 4 uit aan de leerlingen. Laat de paspoortjes nog even op het digibord staan als leerlingen de uitspraken aan de helden koppelen.

Is het de leerlingen gelukt om de helden en hun uitspraken aan elkaar te verbinden? De juiste antwoorden zijn:

- **Matilda:** 'Ik vind het gewoon niet zo moeilijk het ene getal met het andere te vermenigvuldigen.'
- **Huppeldepup:** 'En óf we dat kunnen! We gaan ze uren- en urenlang op hun kop laten staan!'
- **Daantje:** 'Was dat wat je in Hazels Bos aan het doen was? Fazanten stropen?'
- **Sjakie:** 'Moeder, kijk ik heb 'm! Kijk moeder, kijk! De laatste gouden wikkel, die is van mij.'
- **James:** 'Natuurlijk zijn ze niet gevaarlijk. Het zijn de liefste schepsels van de hele wereld!'
- **Meneer Vos:** 'En omdat dit alles helemaal mijn schuld is, nodig ik jullie uit voor het feestmaal.'
- **Buurmeisje:** 'Ik ben helemaal geen dom meisje! Ik ben een heel aardig meisje!'

Vraag als iedereen klaar is welke held hun favoriet is en waarom.

VERDIEPINGSOPDRACHTEN

1 | TOVER JE TEKENING

Ontwikkelingsgebied: creatieve ontwikkeling
Duur: 30-60 minuten, verdeeld over twee momenten
Nodig: werkblad 5: *Tover je tekening* (voor iedere leerling één), gekleurd wascokrijt, zwarte plakkaatverf (dekzwart), stokje of satéprikker
Individueel

In *De tovervinger* betovert het buurmeisje de familie Kreitjes en veranderen de gezinsleden in eenden. Nu is het de beurt aan de leerlingen om te tekenen wat zij zouden willen toveren.

1 Geef iedere leerling een werkblad en laat ze het witte vlak opvullen met gekleurd wascokrijt. Alles kan: een patroon maken of juist kleuren door elkaar laten lopen, veel verschillende kleuren gebruiken of een paar. Ondertussen denken de leerlingen na over wat zij zouden doen als ze toverkracht hadden.

2 Over het gekleurde vlak schilderen ze met dekzwart, zodat er niets meer van de kleuren te zien is.
Laat dit goed drogen.

3 Lees de tekentips van Quentin Blake (zie volgende pagina) voor aan de leerlingen en laat ze nadenken over hoe ze de tekening gaan afmaken.

TEKENTIPS
Deze en meer tekentips van Quintin Blake lees je in dit boek!

4 Als het zwart droog is, maken de leerlingen hun tekening af door met een stokje lijnen en figuren in het dekzwart te maken. Zo toveren ze de kleuren tevoorschijn.

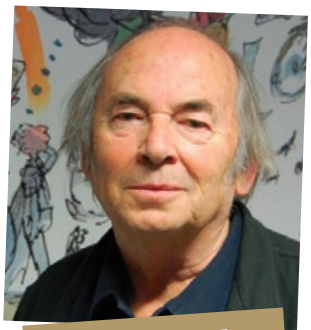

Quentin Blake

Deel de volgende tekentips van Quentin Blake met de leerlingen:

Tip 1. Je kunt alles tekenen

Weet je niet wat je moet tekenen? Kijk rond in de klas of je iets ziet om mee te beginnen. Of kies een letter uit het alfabet en bedenk daar iets mee. Heb je een idee? Begin dan met het tekenen van het lastigste stukje. Als je dat gehad hebt, is de rest makkelijk.

Tip 2. Ontspan

Te hard werken is tegen de regels. Als je worstelt bij elke lijn die je op papier zet, is dat te zien aan je tekening. Dus ontspan, leun achterover, schets en stop op tijd. Dan gaan je tekeningen er vrolijk uitzien.

Tip 3. Laat je pen denken

Teken je iets wat niet bestaat? Zoals een fantasiedier? Denk er dan niet te veel over na, begin gewoon aan iets 'draakachtigs' of 'vogelachtigs' en laat je pen of potlood een deel van het denkwerk doen.

Tip 4. Sta even op

Wil je een mens tekenen in een bepaalde houding? Ga dan eerst zelf even in die houding staan (of vraag een klasgenoot) om te bestuderen hoe dat er precies uitziet.

WIST JE DAT...

Quentin Blake de enige was die tekeningen mocht maken bij de verhalen van Roald Dahl? Inmiddels is deze illustrator negentig jaar, maar hij tekent nog steeds elke dag.

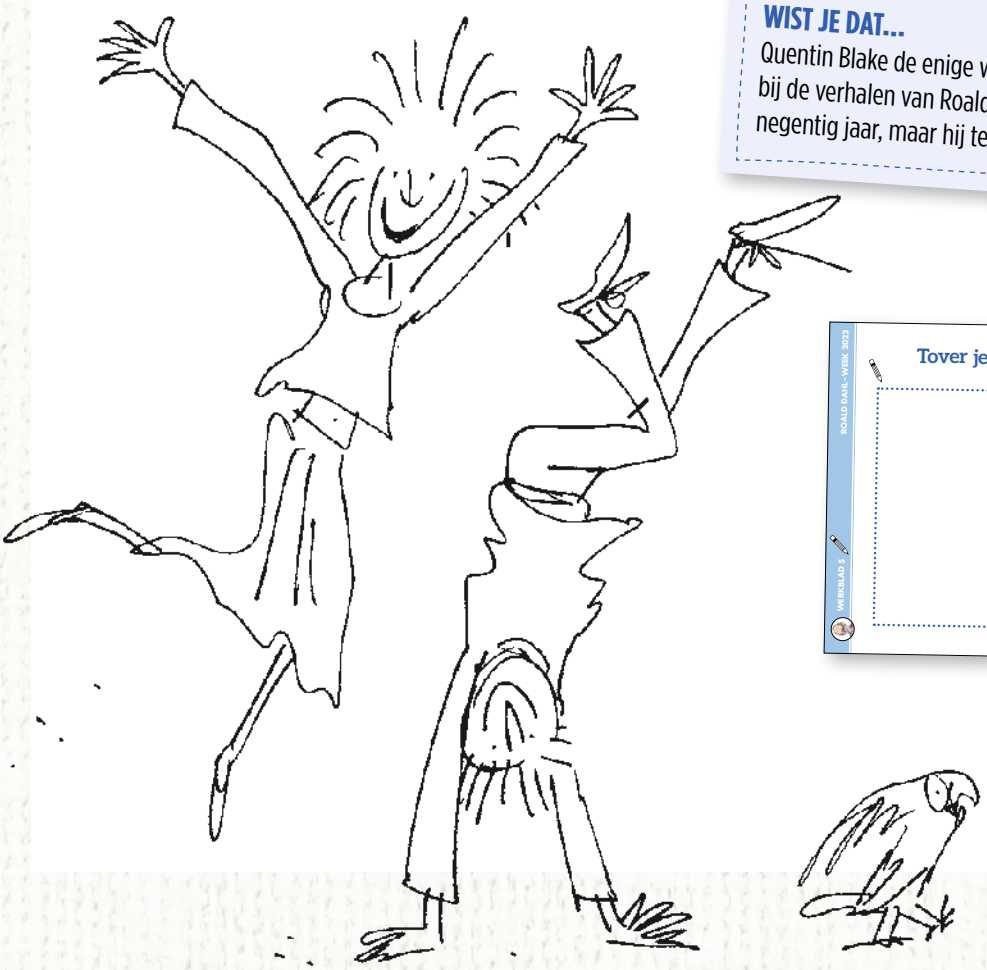

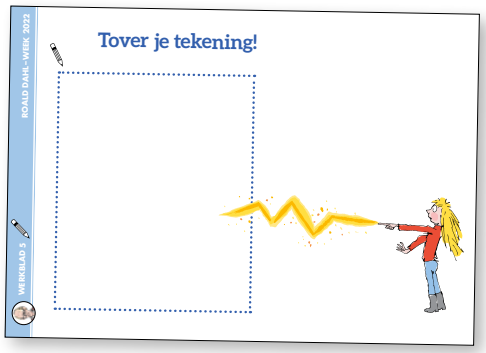

2 | LEVEN ALS EEN VOGEL

Tijdens deze gymles veranderen de leerlingen in vogels. Ze bouwen nestjes en moeten zorgen dat ze veilig zijn voor de jagers.

Spel 1 – De snelste nestbouwers

Ontwikkelingsgebied: lichamelijke opvoeding
Duur: 15 tot 30 minuten, plus het klaarzetten van de hindernisbaan
Nodig: gymzaal met grote attributen zoals ringen, banken en matten, en kleine voorwerpen zoals hoepels, kegels en ballen
Klassikaal

- Zoals de familie Kreitjes in *De tovervinger* ervaart, is het hard werken om genoeg materiaal te verzamelen om een nest mee te bouwen. De leerlingen mogen dat zelf ondervinden als ze hun eigen nest bouwen.
- Maak in de lengte van de gymzaal twee gelijke hindernisbanen met aan het begin en het einde dezelfde mat. De invulling van de hindernisbaan kan bijvoorbeeld bestaan uit banken om overheen te lopen en kasten om overheen te klimmen. Zorg in ieder geval dat er ook ringen of touwen zijn om mee naar de overkant te zwaaien. Leg op de mat aan het begin van de hindernisbaan een aantal kleine voorwerpen neer, zoals ballen, hoepels en kegels. Dit is het vogelnest.
- Verdeel de klas in twee vogelfamilies, die gaan strijden om de titel 'Snelste nestbouwers'. Hun opdracht is om de attributen van het nest op de eerste mat te verplaatsen naar de mat aan het einde van de hindernisbaan. De vogelfamilie die dat als eerste lukt, heeft gewonnen. Daarbij geldt een aantal belangrijke regels:

DIT ZIJN DE REGELS!
- Niemand van de vogelfamilie mag de grond raken.
- De voorwerpen mogen de grond niet raken.
- Niemand mag geluid maken.

Raakt er toch iets of iemand de grond, of maakt iemand geluid? Dan moeten alle voorwerpen terug naar de eerste mat en begint de groep opnieuw. Klaar voor de start? Af!

Spel 2 - Het veilige nest

Ontwikkelingsgebied: lichamelijke opvoeding
Duur: 10 minuten
Nodig: gymzaal of speelplein, twee lintjes
Klassikaal

- Wijs twee leerlingen aan als vogels. Wijs ook twee jagers aan, zij krijgen allebei een rood lint. Verdeel de rest van de leerlingen in groepjes van vier. Zij verdelen zich over het speelveld. Drie van de leerlingen in ieder groepje vormen een kring, dat is het nest. De overgebleven leerling gaat in het midden staan en is de vogel. Als het spel start, vliegen de twee losse vogels weg en de jagers gaan erachteraan om ze te tikken. De vogels kunnen zichzelf veiligstellen door in een van de nesten te vliegen. Maar er is maar plek voor één vogel per nest. Dat betekent dat de vogel die al in het nest zat eruit moet vliegen, en de jagers op hem kunnen jagen. Lukt het een jager om een vogel te tikken? Dan draaien de rollen om. De jagers geven hun lintje over aan de twee vogels, die nu de jagers worden. Ook de kringen veranderen: de vogel in het midden ruilt van plek met een van de drie leerlingen in de kring.

3 | OH, WAT EEN DIERENDRAMA!

Ontwikkelingsgebied: creatieve vaardigheden
Duur: 15 tot 60 minuten (neem ongeveer 5 minuten per scène)
Nodig: de kaartjes (onderaan deze opdracht) met daarop de scènes, uitgeknipt op een stapel, een ruime plek om de scène te kunnen spelen
Klassikaal

Een deel van Roald Dahls boeken is verfilmd en van *Matilda* is een musical gemaakt, die ook in Nederland te zien zal zijn. Bij deze drama-opdracht kruipen de leerlingen in de huid van de dieren-personages die de schrijver bedacht.

Pak een aantal kaartjes met scènes van de stapel en wijs de leerlingen aan die deze scène mogen spelen. Probeer alle leerlingen tegelijk te voorzien van een scène. Op elk kaartje staat vermeld hoeveel rollen er zijn. Laat leerlingen met elkaar de tekst op het kaartje lezen en overleggen wie welke rol gaat spelen. Geef de leerlingen een paar minuten de tijd om zich voor te bereiden. Leerlingen mogen het kaartje met de scène erbij houden, maar de tekst is vooral een startpunt om ze te helpen bij het acteren. Leerlingen mogen de dialogen uitspreken of voorlezen, maar het is vooral de bedoeling dat ze improviseren, met deze scène als startpunt.

HET GENIALE PLAN

Rollen (6 leerlingen): Meneer en Mevrouw Vos en hun vier kinderen
Situatie: De drie gemene boeren Bolus, Bits en Biet zijn het zat dat Meneer Vos af en toe een kip, kalkoen of eend van ze steelt. Ze staan hem al dagen met graafmachines en geweren op te wachten voor zijn hol, om met hem af te rekenen zodra hij naar buiten komt. De familie Vos durft niet naar buiten en is uitgehongerd, maar dan heeft Meneer Vos ineens een plan.

Tekst uit *De fantastische Meneer Vos*:
'Wat is er, liefste?' vroeg Mevrouw Vos vlug.
'Ik heb net zo'n beetje 'n ideetje gekregen,' zei Meneer Vos voorzichtig.
'Wat dan?' riepen ze. 'O, pap, wat is 't?'
'Toe dan!' zei Mevrouw Vos. 'Zeg op dan!'
'Tja...' zei Meneer Vos. Toen hield hij op en zuchtte en schudde treurig zijn hoofd. Hij ging weer zitten. 'Het is niks,' zei hij. 'Het lukt toch niet.'

DE INBREKER

Rollen (6 leerlingen): De Hertog, de giraffe, de peli, de aap, Billy, de inbreker
Situatie: Giraffe, Peli en Aap zijn de ramen van de Hertog aan het lappen, maar ineens verstijven ze. De Hertog vraagt aan Billy wat er met ze aan de hand is, maar Billy weet het ook niet.

Tekst uit *De giraffe, de peli en ik*:
Toen liep de Giraffe heel behoedzaam op haar tenen van het huis weg naar ons toe met de Aap op haar hoofd. De Pelikaan vloog met ze mee.
De G... ot vlak bij de Hertog en fluisterde: 'Uwe ... in een van de slaapkamers op de derde ... e laden open en haalt er dingen uit.
... een meter de lucht in. 'Welke kamer?'

UITGEHONGERD

Rollen (5 leerlingen): James, de Spin, de Ouwe-Groene-Sprinkhaan, het Lieveheersbeest, de Duizendpoot
Situatie: Door een zakje toverkracht is een perzik aan de perzikboom in James' tuin uitgegroeid tot een reuzenperzik. James is nieuwsgierig en kruipt door een gat de perzik in. Bij de pit aangekomen opent hij de deur die erin zit. Eenmaal binnen weet hij niet wat hij ziet: in een soort huiskamer zitten insecten zo groot als een grote hond.

Tekst uit *De reuzenperzik*:
'Ik heb honger!' zei de Spin plotseling en keek James strak aan.
'Ik ook!' riep het Lieveheersbeest.
Op de sofa kwam de Duizendpoot een beetje overeind.
'Iedereen is uitgehongerd!' zei hij. 'We hebben behoefte aan eten!'
Vier paar ronde, zwarte, glazige ogen keken James strak aan.

Acteertips om aan de klas mee te geven voor ze van start gaan:

- Denk na over de emoties van je personage. Probeer je in te leven in wat je personage doormaakt. Je hoeft emoties niet heel overdreven uit te beelden, blijf bij hoe jij zelf zou reageren in zo'n situatie.
- Praat duidelijk en niet te snel. Je hoeft niet te schreeuwen, maar een luide toon waarop iedereen je kan verstaan, is aan te raden.
- Luister goed naar je tegenspelers en denk even na voordat je reageert. Het is niet zo leuk voor het publiek als je lange stiltes laat vallen, maar even nadenken mag best.
- Als je even niet weet hoe je moet reageren, dan kun je dat best hardop uitspreken. Dat geeft je een paar seconden bedenktijd en daarna komt er vast iets leuks in je op om te zeggen of te doen.

BETOVERD

Rollen (4 leerlingen): Meneer en mevrouw Kreitjes en hun zonen Flip en Willem
Situatie: Als meneer en mevrouw Kreitjes 's ochtends wakker worden, merken ze dat er iets vreemds aan de hand is. Hun armen zijn in vleugels veranderd en ze zijn gekrompen!

Tekst uit *De tovervinger*:
Ze rende naar de spiegel om zich te bekijken, maar ze was niet groot genoeg om zichzelf te zien. Ze was zelfs nog kleiner dan meneer Kreitjes en ook zij had vleugels in plaats van armen.
'O! O! O! O!' snikte mevrouw Kreitjes.
'Dat is heksenwerk!' riep meneer Kreitjes. En samen begonnen ze de kamer rond te hollen, fladderend met hun vleugels.
Een minuut later kwamen Flip en Willem binnenstormen.
Met de jongens was precies hetzelfde gebeurd.

NIET SCHIETEN

Rollen (6 leerlingen): Vier eenden en meneer en mevrouw Kreitjes
Situatie: De gekrompen familie Kreitjes heeft in een vogelnest geslapen. Als ze wakker worden, staan vier reuzeneenden (zo groot als mensen) hen op te wachten. Drie van hen dragen een geweer.

Tekst uit *De tovervinger:*
'Nee! Nee! Nee!' riepen meneer en mevrouw Kreitjes tegelijk.
'Niet schieten! Alstublieft, niet schieten!'
'Waarom niet?' vroeg een van de eenden. Het was de eend die geen geweer droeg. 'Jullie schieten ook altijd op ons.'
'Ja, maar, dat is niet hetzelfde,' zei meneer Kreitjes. 'Wij mógen op eenden schieten!'
'Van wie mogen jullie dat dan?' vroeg de eend.
'Dat mogen we van elkaar,' zei meneer Kreitjes.
'Heel goed,' zei de eend. 'Dan mogen wij nu van elkaar op jullie schieten.'

DE ONTSNAPPING

Rollen (7 leerlingen): De Griezels, Huppeldepup, zijn vrouw en twee kinderen en de Rolmopsvogel
Situatie: Aap Huppeldepup en zijn gezin zijn gevangen genomen door De Griezels. Van die verschrikkelijke mensen moeten ze steeds kunstjes op hun kop doen. Ze willen niets liever dan ontsnappen naar het Afrikaanse oerwoud waar ze vandaan komen. Als de Afrikaanse Rolmopsvogel neerstrijkt op hun kooi, krijgen ze weer hoop.

Tekst uit *De Griezels:*
De Griezels waren nog niet uit het zicht verdwenen, of de apen sprongen weer op hun voeten met de goede kant naar boven.
'Vlug, pak de sleutel!' riep Huppeldepup naar de Rolmopsvogel, die nog op het dak van het huis zat.
'Welke sleutel?' schreeuwde de Rolmopsvogel.
'De sleutel van onze kooi,' riep Huppeldepup. 'Hij hangt aan een spijker in het schuurtje. Daar hangt hij hem altijd.'

PLAFOND VOL LIJM

Rollen (5 leerlingen): Huppeldepup, zijn vrouw en twee kinderen en de Rolmopsvogel
Situatie: Aap Huppeldepup en zijn gezin zijn dankzij de Rolmopsvogel ontsnapt uit de kooi waarin de Griezels hen gevangen hielden. Nu staan ze in het huis van de Griezels, en Huppeldepup heeft een plannetje om het die vervelende misbaksels betaald te zetten.

Tekst uit *De Griezels:*
'Dit is de zitkamer,' kondigde Huppeldepup aan. 'De grote en geweldige zitkamer, waar die twee misselijke, miezerige misbaksels elke week vogelpastei zitten te eten!'
'Wil je het alsjeblieft niet meer over vogelpastei hebben,' zei de Rolmopsvogel. 'Ik krijg er de kriebels van.'
'We hebben geen tijd te verliezen!' riep Huppeldepup. 'Haast je, rep je! Eerst dit! Ik wil dat iedereen het hele plafond vol lijm smeert! Helemaal vol! Tot in alle hoekjes en gaatjes!'
'Het hele plafond?' riepen ze. 'Waarom het plafond?'

HET GENIALE PLAN

Rollen (6 leerlingen): Meneer en Mevrouw Vos en hun vier kinderen
Situatie: De drie gemene boeren Bolus, Bits en Biet zijn het zat dat Meneer Vos af en toe een kip, kalkoen of eend van ze steelt. Ze staan hem al dagen met graafmachines en geweren op te wachten voor zijn hol, om met hem af te rekenen zodra hij naar buiten komt. De familie Vos durft niet naar buiten en is uitgehongerd, maar dan heeft Meneer Vos ineens een plan.

Tekst uit *De fantastische Meneer Vos:*
'Wat is er, liefste?' vroeg Mevrouw Vos vlug.
'Ik heb net zo'n beetje 'n ideetje gekregen,' zei Meneer Vos voorzichtig.
'Wat dan?' riepen ze. 'O, pap, wat is 't?'
'Toe dan!' zei Mevrouw Vos. 'Zeg op dan!'
'Tja...' zei Meneer Vos. Toen hield hij op en zuchtte en schudde treurig zijn hoofd. Hij ging weer zitten. 'Het is niks,' zei hij. 'Het lukt toch niet.'

GESNAPT?

Rollen (5 leerlingen): Meneer Vos, het kleinste vosje, Das, Rat en Jans, de vrouw van boer Biet
Situatie: Meneer Vos, het kleinste vosje en Das hebben ingebroken in de opslag waar boer Biet zijn appelwijn bewaart. Ineens komt Rat tevoorschijn. Hij is woedend, want dit is zíjn geheime plek. Meneer Vos en hij krijgen ruzie, maar dat is niet hun grootste probleem...

Tekst uit *De fantastische Meneer Vos:*
'Bemoei je met je eigen zaken!' krijste Rat. 'En als jullie grote lompe klungels hier komen rotzooien, worden we vast allemaal gepakt! Maak dat je wegkomt en laat mij in alle rust en vrede van mijn appelwijn genieten.'
Op dat ogenblik hoorden zij een vrouwenstem in het huis boven. 'Schiet op, haal die appelwijn, Jans!' riep de stem. 'Je weet dat Meneer Biet er niet van houdt te moeten wachten! En zeker niet als hij de hele nacht buiten in een tentje heeft gezeten!'
De dieren bleven stokstijf staan.

DE BELEDIGING

Rollen (5 leerlingen): De Hertog, de giraffe, de peli, de aap, Billy
Situatie: Giraffe, Peli en Aap zijn een ladderloos glazenwassersbedrijf begonnen. Ze krijgen samen met Billy de opdracht om de ramen van het gigantische huis van de Hertog te lappen, maar al tijdens de rondleiding beledigt de Hertog Giraffe.

Tekst uit *De giraffe, de peli en ik:*
De Hertog riep uit: 'Laat die twee bovenste verdiepingen maar zitten. Daar kunnen jullie toch niet bij.'
'Wie zegt dat we daar niet bij kunnen?' riep de Giraffe terug.
'Ik!' zei de Hertog ferm. 'En ik wil niet hebben dat jullie hier een beetje jullie domme nek gaan breken.'
Als je vrienden wilt worden met een Giraffe, zeg dan nooit iets van zijn nek. Zijn nek is zijn trots.

DE INBREKER

Rollen (6 leerlingen): De Hertog, de giraffe, de peli, de aap, Billy, de inbreker
Situatie: Giraffe, Peli en Aap zijn de ramen van de Hertog aan het lappen, maar ineens verstijven ze. De Hertog vraagt aan Billy wat er met ze aan de hand is, maar Billy weet het ook niet.

Tekst uit *De giraffe, de peli en ik:*
Toen liep de Giraffe heel behoedzaam op haar tenen van het huis weg naar ons toe met de Aap op haar hoofd. De Pelikaan vloog met ze mee.
De Giraffe boog zich tot vlak bij de Hertog en fluisterde: 'Uwe Genade, er is een man in een van de slaapkamers op de derde verdieping. Hij trekt alle laden open en haalt er dingen uit. Hij heeft een pistool!'
De Hertog sprong zowat een meter de lucht in. 'Welke kamer?' snauwde hij. 'Zeg op!'

UITGEHONGERD

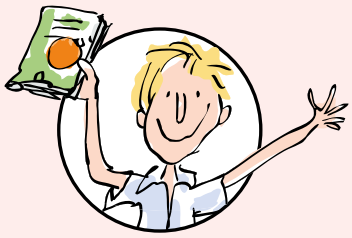

Rollen (5 leerlingen):
James, de Spin, de Ouwe-Groene-Sprinkhaan, het Lieveheersbeest, de Duizendpoot

Situatie: Door een zakje toverkracht is een perzik aan de perzikboom in James' tuin uitgegroeid tot een reuzenperzik. James is nieuwsgierig en kruipt door een gat de perzik in. Bij de pit aangekomen opent hij de deur die erin zit. Eenmaal binnen weet hij niet wat hij ziet: in een soort huiskamer zitten insecten zo groot als een grote hond.

Tekst uit *De reuzenperzik:*
'Ik heb honger!' zei de Spin plotseling en keek James strak aan.
'Ik ook!' riep het Lieveheersbeest.
Op de sofa kwam de Duizendpoot een beetje overeind.
'Iedereen is uitgehongerd!' zei hij. 'We hebben behoefte aan eten!'
Vier paar ronde, zwarte, glazige ogen keken James strak aan.

NAAR DE HAAIEN

Rollen (6 of 7 leerlingen):
James, juffrouw Spin, het Lieveheersbeest, de Regenworm en een aantal haaien

Situatie: De dieren in de reuzenperzik willen op avontuur. De Duizendpoot knaagt de steel van de perzik los, waardoor die op de grond valt en begint te rollen. Hij rolt de heuvel af, zo de oceaan in! De insecten en James zijn flink door elkaar gehusseld, maar de Duizendpoot vindt het een geweldige reis. Totdat hij ontdekt dat er allemaal hongerige haaien rond de perzik zwemmen.

Tekst uit *De reuzenperzik:*
'O, nu zijn we verloren!' riep juffrouw Spin potenwringend uit.
'Ze zullen de hele perzik opeten en dan hebben we niets meer om op te staan en dan beginnen ze aan ons!'
'Ze heeft gelijk!' schreeuwde het Lieveheersbeest. 'Nu zijn we voor eeuwig verloren!'
'O, ik wil niet opgegeten worden!' jammerde de Regenworm. 'Maar ze nemen mij natuurlijk het eerste van allemaal, omdat ik zo dik ben en sappig en omdat ik geen botten heb!'
'Kunnen we nou helemaal niets doen?' vroeg het Lieveheersbeest, zich tot James wendend. 'Jij kunt er toch wel iets op vinden?'

4 | AFMAAKVERHAAL

Ontwikkelingsgebied: taalvaardigheid en creatieve ontwikkeling
Duur: minimaal 30 minuten
Nodig: pen en papier of een laptop of tablet
Individueel

Lees onderstaand fragment uit *De tovervinger* voor in de klas. De leerlingen mogen het verhaal daarna zelf afmaken. Net als Roald Dahl mogen ze hun fantasie de vrije loop laten. Kennen ze het hele verhaal al? Geef de leerlingen dan de opdracht een alternatieve afloop te bedenken.

Vertel de leerlingen dat *De tovervinger* over een meisje gaat dat met haar vinger kan toveren wat ze maar wil. Soms gaat dat goed, en soms gebeuren er gekke dingen.

FRAGMENT

Al maandenlang had ik mezelf voorgenomen nooit meer met mijn tovervinger te zwaaien, na wat er gebeurd was met mijn juf van school, de oude juffrouw Winter.
Oude arme juffie Winter.
We zaten op een dag op school en zij leerde ons spellen. 'Sta op,' zei ze tegen mij, 'en spel kat.'
'O, makkelijk,' zei ik, 'k-a-d.'
'Jij bent een heel dom meisje!' zei juffie Winter.
'Ik ben helemaal geen dom meisje!' riep ik. 'Ik ben een heel aardig meisje!'
'Ga in de hoek staan,' zei juffie Winter.
Toen werd ik boos. Ik zag rode vlekken voor mijn ogen en zwaaide met mijn tovervinger, en niet zo'n beetje ook.
En bijna onmiddellijk...

Wat denk je dat er gebeurde?

Laat een aantal leerlingen hun afmaakverhaal voorlezen in de klas en bespreek de verschillen. Welk verhaal was spannend of grappig? En waar kwam dat door? Lees daarna eventueel de versie van Roald Dahl voor (bladzijde 10 in het boek), zodat de leerlingen kunnen horen welk verhaal hij heeft bedacht.

5 | DE TOVERVINGER-KENNISQUIZ

Ontwikkelingsgebied: taalvaardigheid en begrijpend lezen/luisteren
Duur: 30 minuten
Nodig: pen, papier
Klassikaal

Als de leerlingen *De tovervinger* hebben gelezen, is het tijd voor een kennisquiz over het boek. Verdeel de klas in teams van ongeveer vier leerlingen. Elk groepje krijgt een leeg blaadje. Voordat de quiz begint, bedenken de leerlingen een naam voor hun team. Deze schrijven ze boven aan hun antwoordvel. Lees onderstaande vragen voor. Na elke vraag krijgen de leerlingen een minuut bedenktijd. Geef ze na de laatste vraag een paar minuten de tijd om al hun antwoorden te controleren en openstaande vragen alsnog in te vullen. Haal daarna de antwoordvellen op, kijk de quiz na en lees de juiste antwoorden voor. De leerlingen uit het team met de hoogste score mogen zichzelf *De tovervinger*-experts noemen.

Vraag 1. **Hoe heten de buurjongens van de hoofdpersoon van *De tovervinger?***
Antwoord: Flip en Willem

Vraag 2. **Waaraan heeft de hoofdpersoon een enorme hekel?**
Antwoord: jagen

Vraag 3. **Wanneer kan de hoofdpersoon haar tovervinger gebruiken?**
Antwoord: als ze boos wordt (en rode vlekken ziet)

Vraag 4. **Waarin zijn de armen van de familie Kreitjes veranderd door de betovering?**
Antwoord: (eenden)vleugels

Vraag 5. **Wat doet de familie Kreitjes als de eenden hun huis innemen?**
Antwoord: een nest bouwen

Vraag 6. **Een van de eenden speelt in het huis met speelgoed. Welk speelgoed is dit?**
Antwoord: een elektrische trein

Vraag 7. **Wat belooft meneer Kreitjes aan de eenden dat hij met zijn geweren zal doen?**

a. In duizend stukken slaan
b. Te begraven in de tuin
c. Te verbranden
d. Aan het leger te geven

Antwoord: a. in duizend stukken slaan

Vraag 8. **Welk compliment geeft de eend aan meneer Kreitjes?**
Antwoord: dat hij zo'n mooi nest heeft gebouwd

Vraag 9. **Als de betovering is verbroken, verandert de familie Kreitjes van achternaam. Wat is hun nieuwe achternaam?**
Antwoord: familie Eitjes

Vraag 10. **In welk jaar schreef Roald Dahl *De tovervinger?***
Antwoord: 1966

Vraag 10 is een schattingsvraag. Als er meerdere teams zijn met dezelfde einduitslag, dan wint het team dat het dichtst bij het antwoord van vraag 10 in de buurt komt.

WIST JE DAT
meerdere Dahl-boeken nu ook als audioboek te beluisteren zijn?

Meer informatie: Roalddahl-boeken.nl

COLOFON Dit lespakket is een speciale uitgave van Uitgeverij De Fontein voor kinderen in het primair onderwijs **Coördinatie** Alette Reneman **Redactie** Firma Fluks **Redactie De Fontein** Jessie Colijn **Advies en begeleiding** Femke Geurts, Anne-Marie Zegers en Marilou van Kaam **Vormgeving** Mariska Schotman **Illustraties** copyright © Quentin Blake **Meer informatie** Roalddahl-boeken.nl